

SG. 1710.1.2026

PREZES
REGIONALNEJ IZBY OBRACHUNKOWEJ
W KATOWICACH

URZĄD GMINY ŚLEMIEŃ
WPLYNĘŁO DNIA:

16-02-2026

Zarejestrowano pod nr 1066 (PODPIS) *Knef*

L. zał. _____

Przekazano do realizacji _____

Katowice, 13 lutego 2026 r.

Znak: WK.610.43.2025.4

Pan
Jarosław Krzak
Wójt Gminy
Ślemień

Wystąpienie pokontrolne

Inspektorzy Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach przeprowadzili w dniach od 27 października 2025 r. do 15 grudnia 2025 r. kontrolę kompleksową gospodarki finansowej **Gminy Ślemień** za okres od 1 stycznia 2021 r. do 15 grudnia 2025 r. Ustalenia kontroli zostały zawarte w protokole kontroli, podpisanym w dniu 17 grudnia 2025 r. przez Wójta Gminy i Skarbnika Gminy, którego jeden egzemplarz pozostawiono w jednostce kontrolowanej.

Poniżej przedstawiam poszczególne nieprawidłowości, wskazując wnioski zmierzające do ich usunięcia i usprawnienia badanej działalności oraz osoby odpowiedzialne za nieprawidłowe wykonywanie czynności służbowych, stosownie do art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2025 r., poz. 7).

W zakresie zamówień publicznych:

- W 2024 r. przeprowadzono postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego w trybie podstawowym bez negocjacji, na roboty budowlane obejmujące zadanie inwestycyjne pn.: „Modernizacja bazy sportowo-rekreacyjnej w Gminie Ślemień” (za wynagrodzeniem umownym w kwocie 7.231.791,19 zł brutto), w którym wyłoniono wykonawcę z naruszeniem przepisów art. 226 ust. 1 pkt 5 w związku z art. 17 ust. 2 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2023 r., poz. 1605 z późn. zm.), poprzez zaniechanie odrzucenia oferty złożonej przez firmę DRUTEX Dariusz Zieliński, Kocoń oraz wybranie tej oferty jako najkorzystniejszej, pomimo że jej treść była niezgodna z warunkami zamówienia, wynikającymi z opisu przedmiotu zamówienia.

Powyższe miało wpływ na wynik niniejszego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego.

Zgodnie z treścią ogłoszenia oraz Specyfikacją Warunków Zamówienia (SWZ), przedmiotem zamówienia były roboty budowlane, obejmujące zadanie inwestycyjne pn.: „Modernizacja bazy sportowo-rekreacyjnej w Gminie Ślemień”, przy czym szczegółowy zakres przedmiotu niniejszego zamówienia wynikał m.in. z projektów architektoniczno-budowlanych, w których określono minimalne parametry nawierzchni boisk z trawy syntetycznej.

Zamawiający wielokrotnie zmieniał SWZ, w związku z licznymi zapytaniami do treści dokumentacji postępowania. Zmiany dotyczyły m.in. parametrów jakościowych i techniczno-użytkowych nawierzchni. Zamawiający kolejno „dopuszczał” zaproponowane przez wykonawców rozwiązania, dotyczące różnych systemów trawy o odmiennych parametrach jakościowych (wyjaśnienia Zamawiającego z dnia 7 sierpnia 2024 r. i z dnia 12 września 2024 r.).

Jednocześnie Zamawiający nie dopuścił w opisywanym postępowaniu o udzielenie zamówienia możliwości złożenia oferty wariantowej i w toku całego postępowania nie wprowadził zmiany SWZ oraz ogłoszenia o zamówieniu w tym zakresie.

Wobec powyższego, mając na uwadze zasadę porównywalności ofert, zaoferowany przez wykonawców system nawierzchni boiska musiał być jednakowy oraz zgodny z treścią SWZ, w szczególności z opisem przedmiotu zamówienia, określonym przez Zamawiającego wraz ze wszelkimi jego kolejnymi modyfikacjami, wprowadzonymi w wyniku chronologicznego wyjaśniania treści SWZ.

Zamawiający akceptując w kolejności chronologicznej propozycje wykonawców w zakresie parametrów nawierzchni, modyfikował na bieżąco swoje wymagania w tym zakresie, zastępując pierwotnie określone parametry nawierzchni innymi parametrami.

Wyjaśnienia Zamawiającego stanowią w niniejszym przypadku rodzaj wykładni autentycznej treści SWZ oraz są integralną częścią SWZ. Przy czym, przepisy o zamówieniach publicznych nie przewidują obowiązku wprowadzenia przez zamawiającego do SWZ zmian dokonanych na skutek pytań skierowanych przez wykonawców w toku postępowania o udzielenie zamówienia publicznego. Wszelkie odpowiedzi na pytania wykonawców zadane w toku postępowania o udzielenie zamówienia publicznego wiążą wykonawców, bez konieczności ich formalnego wprowadzenia przez zamawiającego do treści SWZ.

Tym samym, ostatecznie zaakceptowany przez Zamawiającego w wyniku wyjaśnienia treści SWZ system nawierzchni powinien być mieć parametry zaproponowane przez wykonawców w pytaniach, na które Zamawiający ostatecznie wyraził zgodę 12 września 2024 r.

Nie można bowiem uznać, że Zamawiający dopuścił wszystkie kolejno proponowane przez wykonawców zmiany w zakresie parametrów jakościowych systemu nawierzchni sztucznej, gdyż te wzajemnie się wykluczały, w tym w porównaniu do pierwotnie określonych parametrów.

Dla przykładu, w zakresie boiska sportowego do piłki nożnej, blindfootballu, parametry jakościowe, takie jak:

- wysokość włókna, wg pierwotnych założeń zamawiającego powinna wynosić min.: 37 mm, max.: 42 mm, w wyniku wyjaśnień SWZ z dnia 7 sierpnia 2024 r. dopuszczono min.: 37 mm, max.: 43 mm, następnie w wyniku wyjaśnień SWZ z dnia 12 września 2024 r. zmieniono na min.: 45 mm, max.: 50 mm;
- grubość włókna fibrylowanego, pierwotnie powinna wynosić min.: 120 mikronów, w wyniku wyjaśnień SWZ z dnia 7 sierpnia 2024 r. dopuszczono min.: 110 mikronów, następnie w wyniku wyjaśnień SWZ z dnia 12 września 2024 r. zmieniono na min.: 115 mikronów.

Ponadto:

- ilość pęczków wg pierwotnych założeń zamawiającego powinna wynosić min.: 10500/m², następnie w wyniku wyjaśnień SWZ z dnia 12 września 2024 r. dopuszczono min.: 8800/m²;
- ilość włókien pierwotnie powinna wynosić min.: 140500/m², następnie w wyniku wyjaśnień SWZ z dnia 12 września 2024 r. dopuszczono min.: 123000/m²;
- grubość włókna monofilowego, pierwotnie powinna wynosić min.: 320 mikronów, następnie w wyniku wyjaśnień SWZ z dnia 12 września 2024 r. zmieniono na min.: 360 mikronów;
- dtex pierwotnie powinien wynosić min.: 16500, następnie w wyniku wyjaśnień SWZ z dnia 12 września 2024 r. zmieniono na: 18800;
- wytrzymałość włókna na wrywanie pierwotnie powinna wynosić min.: 45 N (po starzeniu wodą), następnie w wyniku wyjaśnień SWZ z dnia 12 września 2024 r. zmieniono na min.: 98N po starzeniu wodą;
- wytrzymałość łączenia klejonego pierwotnie powinna wynosić min.: 150 N (po starzeniu wodą), następnie w wyniku wyjaśnień SWZ z dnia 12 września 2024 r. dopuszczono min.: 131N po starzeniu wodą.

Z kolei, w zakresie boiska szkolnego:

- ciężar włókna pierwotnie powinien wynosić min.: 1450 g/m², w wyniku wyjaśnień SWZ z dnia 7 sierpnia 2024 r. min.: 1350 g/m², następnie w wyniku wyjaśnień SWZ z dnia 12 września 2024 r. dopuszczono min.: 1300 g/m²;
- wysokość włókna pierwotnie powinna wynosić min.: 11 mm, następnie w wyniku wyjaśnień SWZ z dnia 12 września 2024 r. zmieniono na min.: 13 mm;
- dtex pierwotnie powinien wynosić min.: 7000, następnie w wyniku wyjaśnień SWZ z dnia 12 września 2024 r. zmieniono na min.: 8100,
- grubość włókna pierwotnie powinna wynosić min.: 160 µm, następnie w wyniku wyjaśnień SWZ z dnia 12 września 2024 r. zmieniono na min.: 200 µm.

Jeżeliby zatem Zamawiający faktycznie dopuścił wszystkie propozycje dotyczące parametrów jakościowych, które wzajemnie się wykluczały, to zachodziłaby nieporównywalność ofert, niepozwalająca na wybór oferty rzeczywiście najkorzystniejszej w tymże postępowaniu.

Porównywalność ofert zachodzi wówczas, gdy ceny oferowane przez wykonawców ubiegających się o dane zamówienie zostały obliczone według: takich samych (jednakowych dla wszystkich) reguł i wytycznych, w szczególności, jeżeli porównywane oferty uwzględniają taki sam zakres przedmiotowy i ilościowy zamówienia (gdy wykonawcy skalkulowali w cenie ofertowej takie same lub równoważne rozwiązania techniczne lub materiałowe) oraz gdy spełniają wszystkie postawione przez zamawiającego warunki zamówienia.

Tylko wówczas zamawiający będzie mógł obiektywnie ustalić krąg ofert, wobec których zaistniały ustawowe przesłanki odrzucenia oraz podjąć jednakowe decyzje w odniesieniu do wszystkich ofert, wobec których zaistniał analogiczny stan faktyczny i prawny. Dopiero w konsekwencji powyższego, możliwym będzie ocena, która spośród konkurujących ze sobą ofert jest najlepsza i dokonanie czynności wyboru najkorzystniejszej oferty.

Z kolei nieporównywalność ofert w praktyce pociąga za sobą jednocześnie zarzut nierównego traktowania wykonawców oraz niedochowania uczciwej konkurencji, co w konsekwencji może skutkować uznaniem takiego postępowania o udzielenie zamówienia jako wadliwego, dotkniętego przesłanką unieważnienia, na podstawie wyroku art. 255 pkt 6 ustawy Prawo zamówień publicznych.

Wykonawca, którego oferta w ocenie Zamawiającego spełniała wszystkie wymagania określone w SWZ oraz w świetle kryteriów oceny ofert była ofertą najkorzystniejszą w niniejszym trybie podstawowym, zaproponował nawierzchnie Producenta DOMO Sports Grass, systemu „Domo VarioSlide S PRO 40” oraz systemu „Domo Topspin Ultra”. Nie wszystkie parametry jakościowe zaproponowanych nawierzchni mieściły się w wymaganiach jakościowych, ostatecznie wprowadzonych przez Zamawiającego w wyniku zmiany treści SWZ, w odpowiedzi na pytania wykonawców (ostatnie wyjaśnienie w tym zakresie z dnia 12 września 2024 r.).

Zamawiający określił następujące parametry jakościowe w SWZ po zmianach, które różniły się od parametrów wynikających z oferty wykonawcy w następującym zakresie:

- 1) w zakresie boiska wielofunkcyjnego (szkolnego):
 - wysokość włókna monofilowego powinna wynosić min.: 13 mm, oferta: 11 mm,
 - dtex powinien wynosić min.: 8100, oferta: 7000,
 - ciężar włókna powinien wynosić min. 1300 g/m², oferta: 1225 g/m²
 - grubość włókna monofilowego powinna wynosić min. 200 µm, oferta: 160 µm.
- 2) w zakresie boiska sportowego do piłki nożnej, blindfootballu:
 - wysokość włókna monofilowego powinna wynosić min.: 45 mm, oferta: 40 mm,
 - grubość włókna monofilowego powinna wynosić min.: 360 µm, oferta: 320 µm.
 - dtex powinien wynosić min.: 18800, oferta: 16500,
 - wytrzymałość włókna na wrywanie powinna wynosić min.: 98N po starzeniu wodą, oferta: 49N po starzeniu wodą.

Powyższe parametry nawierzchni boiska niewątpliwie wpływają na żywotność nawierzchni ze sztucznej trawy. Dla przykładu, grubość włókna ma znaczenie dla sprężystości oraz trwałości nawierzchni (zgodnie z zasadą - im grubsze włókno tym lepsze). Natomiast parametr Dtex oznacza grubość zastosowanych włókien (im ten parametr wyższy, tym produkt jest lepszy oraz droższy). Dtex oznacza wagę podaną w gramach pojedynczego włókna rozciągniętego na 10.000 m.

Tym samym, jeżeli oferowane zobowiązanie przez wykonawcę nie odpowiada zobowiązaniu określonemu w SWZ, to należy uznać, że mamy do czynienia z niezgodnością treści oferty z warunkami zamówienia, co stanowi przesłankę odrzucenia oferty wykonawcy, o której mowa w art. 226 ust. 1 pkt 5 ustawy Prawo zamówień publicznych.

Tymczasem Zamawiający jako najkorzystniejszą w niniejszym postępowaniu wybrał ofertę ww. wykonawcy, której treść była niezgodna z warunkami zamówienia, dopuszczając tego wykonawcę do wykonania zamówienia (zamówienie, na dzień kontroli, było w trakcie realizacji).

Czynności związane z przygotowaniem, jak i przeprowadzeniem postępowania o udzielenie zamówienia publicznego wykonywał pełnomocnik (osoba trzecia spoza Urzędu Gminy), który został przez p. Jarosława Krzaka – Wójta Gminy Ślemień - pełnomocnictwem z dnia 8 lipca 2024 r. - pisemnie upoważniony do przygotowania i przeprowadzenia w imieniu i na rzecz zamawiającego niniejszego postępowania (pełnomocnictwo wydane na podstawie art. 37 ust. 2-4 ustawy Prawo zamówień publicznych). Z osobą tą w dniu 8 lipca 2024 r. zawarta została umowa Nr ZP.271.1.21.2024, w której wskazano podstawowe obowiązki wykonawcy, tj. m.in. weryfikacja pod względem formalno-prawnym opisu przedmiotu zamówienia, w tym dokumentacji technicznej; ustalenie warunków udziału w postępowaniu; sporządzenie wzoru umowy; sporządzenie w imieniu zamawiającego pod względem formalno-prawnym odpowiedzi na pytania do dokumentacji, prowadzenia w tym zakresie korespondencji z wykonawcami; sporządzenia w imieniu zamawiającego modyfikacji dokumentacji; sporządzenie w imieniu zamawiającego odpowiedzi na informacje wniesione przez wykonawców na czynności podjęte lub zaniechane przez zamawiającego; badanie i ocena ofert złożonych w postępowaniu w sprawie zamówienia publicznego; sporządzenie i wysyłka w imieniu zamawiającego rozstrzygnięć postępowania, zawiadomienia wykonawców; sporządzenie umowy z wybranym wykonawcą.

Umowę Nr ZP.271.2.10.2024 z dnia 20 listopada 2024 r. ze strony Zamawiającego zawarł p. Jarosław Krzak – Wójt Gminy Ślemień.

Wniosek nr 1

Dokonywać wyboru najkorzystniejszej oferty wyłącznie, gdy jej treść zgodna jest z warunkami zamówienia, wynikającymi z opisu przedmiotu zamówienia, z uwzględnieniem dokonanych zmian, stosownie do przepisów art. 17 ust. 2 w związku z art. 226 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2024 r., poz. 1320 z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2025 r., poz. 1483 z późn. zm.).

W zakresie podatku od nieruchomości:

- W latach 2022-2025 (do dnia kontroli), nieprawidłowo przeprowadzono czynności mające na celu ustalenie stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia zgodności danych wykazanych przez podatników podatku od nieruchomości o posiadanych nieruchomościach oraz nie wezwano podatników do złożenia korekt informacji, a także do wyjaśnienia przyczyn ich niezłożenia. Było to niezgodne z art. 272 pkt 2 i 3, art. 274a § 1 i § 2 oraz art. 281 § 1 i § 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2020 r., poz. 1325 z późn. zm.), w związku z art. 1a ust. 1 pkt 3, art. 2 ust. 1 pkt 1, art. 6 ust. 2, ust. 3, ust. 6, 9 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2019 r., poz. 1170

z późn. zm.), art. 2 ust. 1 pkt 2 oraz art. 6 ust. 2 z dnia 30 października 2002 r. o podatku leśnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 176), art. 3 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1344).

Powyższe polegało na tym, że:

- podatnika (osoba fizyczna) o numerze ewidencyjnym 2/13 (podatek rolny) i 2/2500 (podatek leśny) nie wezwano do złożenia informacji na podatek leśny i rolny w zakresie posiadanych gruntów (na zasadzie samoistnego władania) w ilości 22 działek. Zgodnie z informacją z ewidencji gruntów i budynków z dnia 4 listopada 2025 r. podatnik posiadał udział odpowiadający 18063/26919 i tych działek podatnik nie wykazał w informacji na podatek rolny oraz nie złożył dla nich informacji na podatek leśny.

Pracownicy Urzędu Gminy Ślemień wyjaśnili, że przez niedopatrzenie podatnik wcześniej nie został wezwany do złożenia informacji o gruntach rolnych i leśnych do pozycji 2/2500. Ponadto wyjaśniono, że niezwłocznie po stwierdzeniu braku tych dokumentów, poinformowano podatnika o konieczności złożenia tych informacji do tutejszego Urzędu.

Informacja na podatek leśny oraz korekta informacji na podatek rolny zostały złożone przez podatnika w trakcie kontroli w dniu 3 grudnia 2025 r., do tego momentu organ podatkowy wystawiał decyzje podatkowe na podstawie informacji z ewidencji gruntów i budynków.

- podatnika o numerze ewidencyjnym 1/11 (osoba prawna), którego do dnia kontroli nie wezwano do złożenia kompletnej informacji w załącznikach ZIN do informacji na podatek od nieruchomości, w których podatnik nie wskazał numerów działek na jakich prowadził działalność gospodarczą.

Na tych działkach posadowione były budynki oraz budowle, co wynikało z ewidencji gruntów i budynków.

Powyższe było wymagane postanowieniami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 30 maja 2019 r. w sprawie wzorów informacji o nieruchomościach i obiektach budowlanych oraz deklaracji na podatek od nieruchomości (Dz. U. z 2019 r. poz. 1104).

Zgodnie z ewidencją gruntów i budynków podatnik posiadał grunty (71 działek) o pow. 50.7232 ha w grupie użytków o symbolach: RIVa, RIVb, PsIV, Lzr-PsIV, LsII, LsIII, LsIV, Ba, ŁIV, ŁV, Lzr-ŁIV.

Według informacji z ewidencji gruntów i budynków działka nr 4041/1 (użytek Ba) zabudowana była pozostałymi budynkami mieszkalnymi, zbiornikami, silosami i budynkami o pow. 3428 m².

Obowiązkiem podatnika a nie organu podatkowego jest wskazanie, na których działkach podmiot prowadzi działalność gospodarczą i które podlegają podatkowi od nieruchomości. Ustalenie podstawy opodatkowania podatkiem od nieruchomości nie powinno odbywać się przez eliminację działek, których podatnik nie wykazał w informacjach na podatek rolny lub leśny.

Za weryfikację deklaracji na podatek od nieruchomości odpowiadał Inspektor w Referacie Finansowym, nadzór w tym zakresie należał do p. Małgorzaty Myśliwiec – Skarbnika Gminy Ślemień.

Wniosek nr 2

Podjąć dalsze działania celem opodatkowania nieruchomości podatników, dla których prowadzono karty kontowe nr: 2/13, 2/2500, 1/11, mając na uwadze art. 272 pkt 2 i 3, art. 274a § 1 i § 2 oraz art. 281 § 1 i § 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2020 r., poz. 1325 z późn. zm.), w związku z art. 1a ust. 1 pkt 3, art. 2 ust. 1 pkt 1, art. 6 ust. 2, ust. 3, ust. 6, ust. 9 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2019 r., poz. 1170 z późn. zm.), art. 2 ust. 1 pkt 2 oraz art. 6 ust. 2 z dnia 30 października 2002 r. o podatku leśnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 176), art. 3 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1344).

Wniosek nr 3

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Referatu Finansowego w zakresie prawidłowej weryfikacji deklaracji na podatek od nieruchomości, podatek rolny i leśny, mając na uwadze 272 pkt 2 i 3, art. 274a § 1 i § 2 oraz art. 281 § 1 i § 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2025 r., poz. 111 z późn. zm.), w związku z art. 1a ust. 1 pkt 3, art. 2 ust. 1 pkt 1, art. 6 ust. 2, ust. 3, ust. 6, ust. 9 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2025 r., poz. 707 z późn. zm.), art. 2 ust. 1 pkt 2 oraz art. 6 ust. 2 z dnia 30 października 2002 r. o podatku leśnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 176), art. 3 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1344), a także art. 68 ust. 1 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2025 r., poz. 1483 z późn. zm.).

W zakresie sprawozdawczości finansowej:

- W latach 2023 i 2024 w bilansach sporządzonych z ksiąg rachunkowych Urzędu Gminy Ślemień nieprawidłowo wykazano jako długoterminowe aktywa finansowe lokaty terminowe ze środków zgromadzonych na rachunku sum depozytowych, stanowiących zabezpieczenie należytego wykonania umów, co było niezgodne z art. 3 ust. 1 pkt 12 i 17, art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2023 r. poz. 120 z późn. zm.), w związku z art. 450 ust. 5 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1710 z późn. zm.).

W bilansach w 2023 r. i 2024 r. w pozycji IV.3 „Inne długoterminowe aktywa finansowe” wykazano kwotę 26.103,06 zł. Środki te stanowiły zabezpieczenie należytego wykonania umów i na dzień 31.12.2023 r. i 31.12.2024 r. aktywa te były ujęte w księgach rachunkowych Urzędu Gminy Ślemień na koncie księgowym 139 – „Inne rachunki bankowe”.

Na dzień 31 grudnia 2023 r. konto 030 „Długoterminowe aktywa finansowe” wykazywało saldo Wn o wartości 3.188.256,00 zł (udziały w trzech spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością), zaś pozycja A.IV „Długoterminowe aktywa finansowe” w bilansie na dzień 31 grudnia 2023 r. wykazywała kwotę 3.214.368,06 zł.

Na dzień 31 grudnia 2024 r. saldo konta 030 wynosiło 4.031.265,00 zł (udziały w trzech spółkach z o.o.), natomiast pozycja w A.IV w bilansie wykazywała kwotę 4.057.368,06 zł.

W ww. aktywach w bilansach zawyżono o wartość dwóch lokat terminowych ze środków finansowych wniesionych przez wykonawców zadań tytułem zabezpieczenia należytego wykonania umów na rachunek sum depozytowych.

Należy zauważyć, że operacje gospodarcze ujmuje się w księgach rachunkowych i wykazuje w sprawozdaniu finansowym zgodnie z ich treścią ekonomiczną.

Jako aktywa rozumie się kontrolowane przez jednostkę zasoby majątkowe o wiarygodnie określonej wartości, powstałe w wyniku przeszłych zdarzeń, które spowodują w przyszłości wpływ do jednostki korzyści ekonomicznych. Zabezpieczenia należytego wykonania umów, wniesione w pieniądzu, zamawiający przechowuje na oprocentowanym rachunku bankowym i z odsetkami wynikającymi z umowy rachunku bankowego, na którym było ono przechowywane.

W wyjaśnieniach pracownicy Urzędu Gminy Ślemień wskazali, że środki pieniężne, które zostały powierzone Gminie, nie stanowiły jej własności, w związku z tym kwota 26.103,06 zł winna być ujęta w bilansie po stronie aktywów w poz. „Środki pieniężne na rachunkach bankowych”.

Dane do bilansów za lata 2023 i 2024 przygotował i sporządził Zastępca Skarbnika Gminy Ślemień.

Bilanse podpisali za 2023 r. p. Małgorzata Myśliwiec – Skarbnik Gminy Ślemień, za 2024 r. Zastępca Skarbnika Gminy Ślemień i p. Jarosław Krzak – Wójt Gminy Ślemień.

Wniosek nr 4

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Referatu Finansowego Urzędu Gminy Ślemień w zakresie prezentacji w bilansie Urzędu Gminy Ślemień stanu środków pieniężnych zgromadzonych na rachunku sum depozytowych, stosownie do wymogów art. 3 ust. 1 pkt 12 i 17 oraz art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2023 r. poz. 120 z późn. zm.) oraz wzoru bilansu stanowiącego załącznik nr 5 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r. poz. 342 z późn. zm.), w związku z art. 450 ust. 5 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1320 z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 ust. 1 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2025 r., poz. 1483 z późn. zm.).

W zakresie terminowego regulowania zobowiązań:

- W 2022 r. nieterminowo uregulowano do Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach część pożyczki stanowiącej zwrot

podatku Vat uzyskany od Urzędu Skarbowego, czym naruszono postanowienia umowy nr 266/2010/243/OW/ok-st/P z dnia 26 listopada 2010 r. oraz przepisów art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2021 r. poz. 305 z późn. zm.).

Na podstawie mowy nr 266/2010/243/OW/ok-st/P Gmina Ślemień realizowała zadanie pod nazwą „Rozbudowa sieci sanitarno-wodociągowej i oczyszczalni ścieków w Gminie Ślemień etap I zadanie 2”.

W oparciu o zapisy § 9 ust. 10, 11, 12 „Ogólnych warunków zawierania umów i wypłat środków przez WFOŚiGW w Katowicach” ww. umowy, w przypadku odliczenia podatku VAT po wykonaniu zadania, a przed zakończeniem okresu trwałości projektu określonego w umowie, Gmina Ślemień była zobowiązana zwrócić Funduszowi, w terminie 14 dni od wpływu środków na rachunek bankowy Gminy, tę część kwoty pożyczki, jaką stanowił udział podatku VAT podlegający odliczeniu.

Urząd Skarbowy dokonał zwrotu nadwyżki podatku naliczonego nad należnym od wydatków dokonanych z pożyczki w dniach 18 luty i 29 luty 2016 r. w łącznej kwocie 2.250.536,19 zł.

W dniu 6 kwietnia 2022 r. Gmina Ślemień zwróciła do WFOŚiGW część pożyczki w kwocie 177.669,14 zł, tj. część kwoty pożyczki, jaką stanowił udział podatku VAT podlegający odliczeniu.

Zwrotu dokonano z przekroczeniem 14 dniowego terminu wymaganego ww. umową nr 266/2010/243/OW/ok-st/P z dnia 26 listopada 2010 r. Zwłoka za opóźnienie wyniosła 2224 dni.

W wyniku nieterminowego zwrotu pożyczki zawarta została ugoda z dnia 28 czerwca 2022 r., zgodnie z którą WFOŚiGW nakazał dodatkowo zwrot odsetek ustawowych za opóźnienie w kwocie 72.479,73 zł w trzech ratach.

Odsetki te zostały zapłacone w dwóch ratach przed wymaganym terminem, odpowiednio w dniu 24 czerwca 2022 r. w wysokości 29.491,67 zł i w dniu 29 lipca 2022 r. w wysokości 44.337,53 zł.

Pracownicy Urzędu Gminy Ślemień wyjaśnili, że brak przeanalizowania zapisów umowy pożyczki na moment zwrotu podatku VAT z Urzędu Skarbowego oraz zaangażowanie w wyjaśnianie nałożonego decyzją Zarządu Województwa Śląskiego zwrotu dotacji spowodowały, że kwestia zwrotu części pożyczki do WFOŚiGW, odpowiadającej równowartości odzyskanego podatku VAT, została przez niedopatrzenie pominięta.

Nadzór w zakresie terminowej realizacji płatności wynikających z zawartych umów pożyczek należał do p. Małgorzaty Myśliwiec – Skarbnika Gminy Ślemień.

Wniosek nr 5

Zapewnić terminowe regulowanie zobowiązań Gminy Ślemień, zgodnie terminami wynikającymi z zawartych umów, mając na uwadze art. 68 ust. 1 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1483 z późn. zm.).

W zakresie ksiąg rachunkowych:

- W 2023 r. w Urzędzie Gminy Ślemień nieprawidłowo ujęto w ewidencji konta 980 „Plan finansowy wydatków budżetowych”, kwotę planu wydatków w wysokości 13.200,00 zł, niezgodnie z zasadami funkcjonowania konta określonymi w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r. poz. 342) oraz w polityce wprowadzonej zarządzeniem Nr 0050.73.2018 Wójta Gminy Ślemień z dnia 7 czerwca 2018 r. w sprawie ustalenia dokumentacji przyjętych zasad (polityki) rachunkowości (z późn. zm.).

Powyższe polegało na tym, że na koncie pozabilansowym 980, przypisano kwotę planu wydatków w wysokości 13.200,00 zł w dziale 855 „Rodzina”, rozdziale 85516 „System opieki nad dziećmi w wieku do lat 3”, § 2710 „Dotacja celowa na pomoc finansową udzielaną między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań bieżących”, zamiast w dziale 855 „Rodzina”, rozdziale 85516 „System opieki nad dziećmi w wieku do lat 3”, § 2830 „Dotacja celowa z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji pozostałym jednostkom niezaliczonym do sektora finansów publicznych”.

Skutkiem powyższego, z ewidencji konta 980 wynikało, że wydatki wykonane w ww. klasyfikacji były wyższe niż plan wydatków, co faktycznie nie miało miejsca.

Pracownicy Urzędu Gminy Ślemień wyjaśnili, że kwota w wysokości 13.200,00 zł została ujęta dnia 26 stycznia 2023 r. na koncie 980 w błędnej klasyfikacji. Dokumentem PK wewnętrznym nr 01/02/2023 z dnia 2 lutego 2023 r. przeksięgowano wysokość planu finansowego w kwocie 13.200,00 zł z § 2710 na § 2830, jednak zmiana ta nie była widoczna na koncie 980. Niezgodność, o której mowa powyżej, była wynikiem niedopatrzenia.

Zadania w zakresie prowadzenia ewidencji na pozabilansowym koncie 980 oraz weryfikacji zgodności wydatku z planem finansowym wykonywał Inspektor w Referacie Finansowym, nadzór w tym zakresie pełniła p. Małgorzata Myśliwiec – Skarbnik Gminy Ślemień.

Wniosek nr 6

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy Ślemień w zakresie prawidłowego prowadzenia ewidencji pozabilansowej na koncie 980 „Plan finansowy wydatków budżetowych”, stosownie do zasad funkcjonowania ww. konta określonych w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r. poz. 342 z późn. zm.), a także

załącznika Nr 4 do zarządzenia Nr 0050.73.2018 Wójta Gminy Ślemień z dnia 7 czerwca 2018 r. w sprawie ustalenia dokumentacji przyjętych zasad (polityki) rachunkowości (z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust.1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1483 z późn. zm.).

W zakresie realizacji planu finansowego:

- W 2024 r. w Urzędzie Gminy Ślemień dokonano wydatków na łączną kwotę 944,00 zł, które nie miały pokrycia w planie finansowym jednostki, czym naruszono art. 44 ust. 1 pkt 3, art. 52 ust. 1 pkt 2 oraz art. 254 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270 z późn. zm.). Kwota przekroczenia planu na dzień 8 lutego 2024 r. dotyczyła wydatków poniesionych w wysokości 944,00 zł w klasyfikacji budżetowej w dziale 750 „Administracja publiczna”, rozdziale 75011 „Urzędy wojewódzkie”, § 4040 „Dodatkowe wynagrodzenie roczne”. Na dzień dokonania wydatku plan finansowy w tej klasyfikacji wynosił 5.900,00 zł, natomiast wydatki od 1 stycznia 2024 r. do 8 lutego 2024 r. wynosiły 6.844,00 zł. Zwiększenia planu wydatków dokonano zarządzeniem Nr 0050.34.2024 Wójta Gminy Ślemień z dnia 22 lutego 2024 r. o kwotę 944,00 zł.

Pracownicy Urzędu Gminy Ślemień wyjaśnili, iż w sytuacji zauważenia przekroczenia planu finansowego niezwłocznie w formie ustnej zgłaszano konieczność jego zmiany.

Nieprawidłowość w tym zakresie stwierdzono również w trakcie poprzedniej kontroli, co znalazło odzwierciedlenie w wystąpieniu Prezesa Regionalnej Izby Obrachunkowej, Znak: WK-610/33/4/21 z dnia 4 lutego 2021 r.

Zgodnie z art. 54 ust. 3 pkt 3 ustawy o finansach publicznych, dowodem dokonania przez głównego księgowego wstępnej kontroli, o której mowa w art. 54 ust. 1 pkt 3, jest jego podpis złożony na dokumentach dotyczących danej operacji. Złożenie podpisu przez głównego księgowego na dokumencie, obok podpisu pracownika właściwego rzeczowo, oznacza, że: zobowiązania wynikające z operacji mieszczą się w planie finansowym jednostki.

Kontroli wstępnej zgodności wydatku z planem finansowym dokonała Zastępca Skarbnika Gminy Ślemień, wydatki do zapłaty na liście płac nr 02/01/2024 za 2023 r. zatwierdził p. Jarosław Krzak – Wójt Gminy Ślemień.

Wniosek nr 7

Zapewnić dokonywanie wydatków zgodnie z planem finansowym Urzędu Gminy Ślemień, stosownie do art. 44 ust. 1 pkt 3 oraz art. 254 pkt 3 w związku z art. 52 ust 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r o finansach publicznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1483 z późn. zm.) oraz wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy Ślemień w zakresie weryfikacji planu finansowego i dokonywania wstępnej kontroli zgodności operacji finansowych z planem finansowym, mając na uwadze art. 54 ust. 3, art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ww. ustawy.

W zakresie gospodarki komunalnej:

- Do dnia kontroli nie zamieszczano w wykazach nieruchomości przeznaczonych do oddania w najem i dzierżawę informacji o wysokości opłat z tytułu najmu i dzierżawy oraz terminu wnoszenia opłaty, czym naruszono art. 35 ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2020 r. poz. 1990 z późn. zm.)

Powyższe dotyczyło czterech wykazów nieruchomości umieszczanych na tablicach ogłoszeń Urzędu Gminy Ślemień w latach 2021-2025 o najem garażu, lokalu użytkowego oraz dzierżawę gruntu.

Zgodnie z wyjaśnieniami pracowników, informacje te omyłkowo nie zostały zawarte w ww. wykazach.

Zadania w zakresie przygotowania wykazów należały do pracownika na samodzielnym stanowisku ds. Rolnictwa, Geodezji i Gospodarki Nieruchomościami, nadzór w tym zakresie sprawował p. Jarosław Krzak – Wójt Gminy Ślemień.

Wniosek nr 8

Wzmocnić nadzór nad pracownikami w zakresie umieszczania w wykazie nieruchomości wszystkich wymaganych informacji zgodnie z art. 35 ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2024 r. poz. 1145 z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1483 z późn. zm.).

- W 2024 r. zawarto umowę dzierżawy garażu na czas nieokreślony w trybie bezprzetargowym, bez uprzedniego uzyskania zgody Rady Gminy Ślemień, czym naruszono przepisy art. 18 ust 2 pkt 9a ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40 z późn. zm.) oraz art. 37 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2023 r. poz. 344 z późn. zm.). Powyższe dotyczyło garażu oddanego w dzierżawę osobie fizycznej na podstawie umowy nr GN.2501.2.2024 z dnia 22 stycznia 2024 r.

Z wyjaśnień pracowników wynika, że powyższa umowa została omyłkowo zawarta na czas nieoznaczony, a celem Gminy Ślemień było zawarcie umowy na czas oznaczony do lat 3 w ramach zwykłego zarządu nieruchomością.

Ponadto wyjaśniono, że w trakcie kontroli ustalono, że do wspomnianej umowy zostanie niezwłocznie przygotowany aneks zmieniający czasookres trwania umowy z nieoznaczonego na „do 3 lat”.

Zadania związane z przygotowaniem nieruchomości do dzierżawy należały do pracownika na samodzielnym stanowisku ds. Rolnictwa, Geodezji i Gospodarki Nieruchomościami, nadzór w tym zakresie sprawował p. Jarosław Krzak – Wójt Gminy Ślemień.

Wniosek nr 9

Wzmocnić nadzór na pracownikami Urzędu w zakresie zawierania umów dzierżawy na czas nieokreślony wyłącznie po uzyskaniu zgody rady Gminy Ślemień stosownie do wymogów art. 18 ust. 2 pkt 9a ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153 z późn. zm.) oraz art. 37 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2024 r. poz. 1145 z późn. zm.).

Stosownie do treści art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2025 r., poz. 7), sprawozdanie o sposobie realizacji wniosków pokontrolnych należy przedłożyć Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Katowicach, **w terminie 30 dni** od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

Do wniosków pokontrolnych zawartych w niniejszym wystąpieniu przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń **w zakresie wymienionym w art. 9 ust. 4 ustawy** z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych. Zastrzeżenia można wносить do Kolegium tutejszej Izby, **w terminie 14 dni** od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego Prezes Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach.

Prezes
Regionalnej Izby Obrachunkowej
w Katowicach
Daniel Kołodziej

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/